

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref
200904982-/ALA

Vår ref
1 – 2010/RGH

Dato
13.01.10

Høring: Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte fra Statens lånekasse for undervisningsåret 2010-2011.

Det er en uttalt politisk målsetting at andelen funksjonshemmede i høyere utdanning skal opp på samme nivå som i befolkningen generelt. Utdanning generelt og høyere utdanning spesielt har meget stor betydning for at funksjonshemmede skal komme inn på arbeidsmarkedet.¹ Det er derfor særlig viktig at unødvendige hindringer for dette fjernes og at det aktivt legges til rette for lik rett til høyere utdanning.

Stortinget har gjennom romertallsvedtak (Anmodningsvedtak nr.320, St.meld.nr.40 (2003 – 2004) pålagt regjeringen å sikre at studiefinansieringsordningen ikke påfører studentene ekstra utgifter som er knyttet til funksjonsevne.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven slår fast at man skal fremme likestilling og likeverd for alle, uavhengig av funksjonsevne og at man vil hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Norges Handikapforbund vil poengtere at en studiefinansiering som sikrer at ingen belastes ekstra kostnader i studiesituasjonen som følge av funksjonsnedsettelse, er et nødvendig virkemiddel for å oppnå likestilling og hindre diskriminering. Forslag til ny forskrift om utdanningsstøtte fra Statens lånekasse vil ikke bidra til dette.

Generelt om behovet for endringer

NHF har tidligere gitt uttrykk for at det er positivt at en har fjernet kravet om at studenter med funksjonsnedsettelser må motta støtte fra folketrygden for å få støtte ved forsinkelse i mer enn ett år (§ 9-3). NHF er videre fornøyd med at forskriften legger til grunn en definisjon av funksjonshemming som tydeliggjør at funksjonshemming er et gap mellom individets forutsetninger og omgivelsenes utforming eller krav til funksjon.

Gapet mellom funksjonsnedsettelse og manglende eller ikke tilstrekkelig tilrettelegging av læringsmiljøet er årsak til at mange studenter må bruke mer enn normert tid på sine studier. Funksjonshemmede bruker mye av sin tid og krefter på å administrere sin egen hverdag, i forbindelse med hjemmetjenester, assistanse, transport, hjelpemidler, fysioterapi osv. I tillegg kommer tiden som går med til å sikre tilrettelegging og tilgjengelighet i selve studiesituasjonen.²

---

¹ Jfr. f.eks Nordlandsforskning Bliksvær og Hanssen 2006

² NTNU 2009:121 Eva Magnus; Student som alle andre.

I tillegg til ekstra kostnader som følge av behovet for ekstra tid til å gjennomføre studiene, har funksjonshemmede også ofte ekstra kostnader i forbindelse med bolig, transport, hjelpemidler og helse. Samtidig som mange ikke har de samme muligheter som andre til inntektsbringende arbeid ved siden av sine studier.

Konkrete kommentarer

Følgende bidrar til diskriminering og må endres

- Til tross for retten til konvertering av lån til stipend (§ 27-2), vil studenter som på grunn av funksjonsnedsettelse må bruke utvidet tid sitte igjen med en betydelig større lånebyrde enn øvrige studenter.

KRAV: Fullstipendiering

- Funksjonshemmede har ofte ekstrakostnader i forbindelse med bolig, transport, helse osv, som innebærer at kostnadene ved å studere blir høyere enn for andre.

KRAV: Fullstipendiering

- Da det er få tilrettelagte studentboliger må funksjonshemmede ofte velge å bo sammen med sine foreldre. En bosituasjon som kan oppleves som lite tilfredsstillende, men nødvendig ut fra situasjonen. Studenter som bor sammen med sine foreldre får ikke omgjort lån til stipend. (§ 26-2).

KRAV: Tilgang til å omgjøre lån til stipend.

- NHF mener at studiestøtte skal være den vanlige måten å finansiere en utdanning på. Det gis ikke støtte til opplæring som blir satt i gagn av, eller gitt i samråd med NAV. (§ 4-6 c) Dette er ikke nytt. NHF mener det er viktig at det også skal være mulig å finansiere utdanning med attføring-arbeidsavklaringspenger i de tilfeller det oppstår situasjoner som krever dette. Det er behov for å se disse regelverkene i sammenheng slik at de sammen kan bidra til en effektiv studiegjennomføring.

KRAV: De ulike regelverkene for studiestøtte/arbeidsavklaring må samordnes.

- Det gis i nå utgangspunktet lån for 11 måneder i året. Et skritt i riktig retning, men en del funksjonshemmede har ikke de samme mulighetene som andre studenter til å arbeide i sommermånedene og/eller skaffe seg inntekter ved arbeid i studietida. Året har fortsatt 12 måneder.

KRAV: Dette må stipendieres.

- Mange funksjonshemmede har ikke mulighet til å gjennomføre et fulltidsstudium. Til vanlig må utdanningen være lagt opp som fulltidsstudium for at en skal motta lånetilskudd. Det kan imidlertid gis lån ved deltidsstudier, men det gis ikke lån til deltidsstudier dersom det oppstår forsinkelser. (§ 6-2..)

KRAV: Lånetilgang må gis også når det oppstår forsinkelser i deltidsstudier, dersom forsinkelsen skyldes funksjonsnedsettelse.

- En som har inntekt, eventuelt en lærling, kan tjene inn til kr. 113.027,- pr. år (2009) uten at den får redusert retten til stipend fra Lånekassen om man søker om støtte for et helt år. Dersom man velger å søke om støtte for et halvt år pr. kalender år (ett semester pr. kalenderår) kan en lærling tjene 282.568,- pr. kalenderår (2009).
En uføretrygd kan bare ha inntekt på under $1 \times G^3$ for å få rett til stipend fra Lånekassen.

KRAV: Inntektsgrensene for lærlinger og uføretrygdede må harmoniseres

- Det er mulig å omgjøre lån til stipend ved sykdom (inntil 4 mnd + 2 uker), men forutsetningen er at man er 100% studieufør og ikke kan følge undervisningen. (kap.43) . Funksjonshemmede studenter kan ofte følge undervisningen noe, men trenger lenger tid for å gjennomføre.

KRAV: Forskriften må sikre mulighet for omgjøring til stipend, også ved studieuførhet mindre enn 100 %.

- Det knytter seg også stor usikkerhet til kravet om dokumentasjon på at det er mangel på tilrettelegging av læringsmiljøet som skal gi grunnlag for at forsinkelse gir rett til lånefinansiering. (§ 9 – 3)
Hvordan skal dette dokumenteres? Hva skjer i de tilfeller hvor utdanningsinstitusjonen mener et de i tilstrekkelig grad har lagt til rette, men den enkelte mener at dette er utilstrekkelig? Mange funksjonshemmede bruker langt mer tid enn andre til å administrere sin egen hverdag utenom studiesituasjonen.⁴ Slike forhold berører i høy grad studieframdriften.

KRAV: Forskriften må presisere hva som ligger i krav til tilpasset læringsmiljø og inkludere også det som angår livet utenfor studieinstitusjonen.

NHF håper at ovenfor stående bidrar til at det utformes regler som ikke diskriminerer studenter med funksjonsnedsettelse, men sikrer alle lik rett og lik mulighet til høyere utdanning.

Vennlig hilsen
Norges Handikapforbund

Arne Lein
Forbundsleder.

Lars Ødegård
Generalsekretær

---

³ NAV 1 G : 72 881,-

⁴ NTNU, Eva Magnus 2009

